

Короткочасний перегрів двигуна

дата публікації: 2026.07.03

Сучасні двигуни внутрішнього згорання — це складні інженерні конструкції, розраховані на роботу в чітко визначеному температурному діапазоні. Будь-яке відхилення від норми, особливо пов'язане з підвищенням температури, здатне завдати непоправної шкоди силовому агрегату. Однією з поширених ситуацій, особливо у теплу пору року або в умовах високого навантаження, є короткочасний перегрів двигуна.

Що таке короткочасний перегрів двигуна?

Короткочасним вважається такий перегрів, при якому температура охолоджувальної рідини або оливи на короткий період часу перевищує допустимі межі — наприклад, піднімається вище 110-115 °С, але потім повертається до норми. Це може статися з низки причин і не завжди призводить до негайних поломок, проте кожен подібний випадок залишає термічний слід усередині силового агрегату.

Перегрів двигуна, причини якого можуть бути як очевидними, так і прихованими, найчастіше пов'язаний із порушенням роботи системи охолодження або надмірним експлуатаційним навантаженням.

Найбільш часті провокатори включають:

- Низький рівень антифризу або витік охолоджувальної рідини через патрубки, радіатор чи прокладки.
- Несправність термостата — клапана, що відповідає за напрямок потоку рідини через радіатор.
- Поломка вентилятора охолодження або датчиків температури.
- Забруднений радіатор (пил, пух, комахи перешкоджають тепловідводу).
- Вихід з ладу водяного насоса (помпи), що знижує циркуляцію охолоджувальної рідини.
- Рух у заторі в спеку при увімкненому кондиціонері.

- Буксирування причепа або перевантаження автомобіля в гірській місцевості.
- Недостатня або деградована моторна олива, що погіршує тепловідвід.
- Порушення кутів установки запалювання, детонація, погане паливо.

Навіть один із цих факторів може викликати перегрів, а їх поєднання різко збільшує ризик.

Чим небезпечний короткочасний перегрів?

Багато автовласників помилково вважають, що якщо температура піднялася ненадовго, то серйозних наслідків бути не може. Це помилка. Навіть короткочасне підвищення температури може спричинити локальний перегрів окремих вузлів:

- Втрата еластичності та знос оливознімних кілець.
- Мікродеформації алюмінієвої головки блоку циліндрів (ГБЦ).
- Порушення геометрії поршнів і утворення задирів на стінках циліндрів.
- Закипання антифризу, утворення повітряних пробок.
- Руїнування прокладки ГБЦ і просочування вихлопних газів у систему охолодження.

Особливо вразливі алюмінієві двигуни, у яких теплове розширення відбувається швидше й інтенсивніше, ніж у чавунних.

Що робити при ознаках короткочасного перегріву?

Якщо ви помітили, що стрілка температури відхилилася в бік критичного значення, діяти потрібно оперативно, але без паніки:

1. **Зменшіть навантаження** — скиньте газ, вимкніть кондиціонер, увімкніть пічку на максимум (це допоможе відвести частину тепла).
2. **Зупиніться в безпечному місці** і дайте мотору попрацювати на холостому ході 1-2 хвилини — це забезпечить рівномірне охолодження.
3. **Не глушіть двигун відразу!** У цьому стані різке припинення циркуляції охолоджувальної рідини може викликати локальний тепловий удар (перегрів) головки.

Після охолодження перевірте рівень антифризу, наявність протікань і загальний стан системи.

Чи можна їздити після перегріву двигуна?

Питання «чи можна їздити після перегріву двигуна» актуальне для багатьох, особливо якщо зовні все виглядає справно. Однак остаточну відповідь може дати тільки діагностика. Навіть якщо мотор працює стабільно, могли статися приховані пошкодження: втрата компресії, поява мікротріщин, порушення герметичності прокладок. Тому після перегріву рекомендується провести огляд на СТО з вимірюванням компресії, тестом на випаровування оливи та перевіркою системи охолодження на герметичність.

Як уникнути повторення короткочасного перегріву?

Щоб не стикатися з перегрівом знову, дотримуйтеся таких рекомендацій:

- Регулярно змінюйте охолоджувальну рідину (раз на 2-3 роки або кожні 60-80 тис. км).
- Перевіряйте стан і герметичність усіх шлангів і патрубків.
- Слідкуйте за справністю термостата і вентилятора.
- Промивайте радіатор — мінімум раз на 2 роки або частіше при інтенсивній експлуатації.
- Не перевантажуйте машину і уникайте різких прискорень у спеку.
- Використовуйте якісну оливу, що відповідає клімату і рекомендаціям виробника.
- Встановіть цифровий термометр або діагностуйте температуру через OBD-II адаптер.

Навіть короткочасне перегрівання двигуна — це тривожний сигнал, ігнорувати який

небезпечно. Він може бути першим дзвіночком серйозних проблем: від втрати компресії до капітального ремонту. Пам'ятайте: своєчасне технічне обслуговування і уважність в дорозі — запорука довгої та безперебійної роботи вашого автомобіля.

atl.ua

Джерело: